

A Holdbéli nyúl

(Gerald Durrell emlékére)

A holdbéli nyulat mindenki ismeri a kandalló mellől, gyermekkora meséiből. Az ifjúság holdfényes sétái során szintén sűrűn adódik alkalom a holdbéli nyúl tanulmányozására, bár van egy olyan – bizonyára megalapozatlan – érzésem, hogy a lehetőségek és a tudományos érdeklődésen alapuló, valódi tanulmányozások száma messze nem esik egybe. Ezzel együtt tekinthetjük olybá, hogy a holdbéli nyúl mindannyiunk ismerőse. És mégse.

A holdbéli nyúllal az állattani szakirodalom keveset foglalkozik. A különféle száraz és humortalan szerzők mindössze abban értettek egyet, hogy gerinces állatról van szó, mely, mióta az ember a Holdra tette a lábát, jellemző módon veszélybe került. Ez a csöppet sem meglepő, ám annál lehangolóbb tény készítette kicsiny expedíciónkat arra, hogy a nyúl élőhelyén próbáljunk egy tenyészcsoporthoz elegendő állatot továbbtenyésztés céljára befogni. Pillanatnyi célunk a nyúl életkörülményeinek és igényeinek tanulmányozása volt, leghőbb vágyunk pedig természetesen az lenne, hogy az ember megjelenése ellenére eredeti élőhelyén őrizzük meg ezt a bájos, bumfordi jószágot.

Háromtagú expedíciónk Eiffel-torony méretű poggyászkocsival csattogott be az úrkikötőbe, ahol várta a *Kalandok Királynője*. A *Királynő* már meglehetősen elaggott, hajdan jobb napokat látott fényes ábrázatát ráncok pókhálója tarkította, tömzsi, Viktória-korabeli teste kissé nehézkesnek tűnt, de egyébként jól tartotta magát az öreg hölgy. Ez a véleményünk csak megerősödött, mikor volt szerencsénk tapasztalni a legénység gondos munkáját és készségességét. A *Királynő* kapitánya John Jackson-Brown apró, pedáns, erélyes emberke, aki roppant szívélyességgel és egy nagy pohár whiskyvel fogadott, és meglepő tájékozottságot árult el a vadvédelmi törvényekben és a pókerben. Az út során mindkét irányú képességének jó hasznát vettük. Miután kabinom ágyát szemmel láthatólag kígyóembernek vagy hivatásos fakírnak tervezték, a felesleges, általam mindig is mélységesen elítélt önkínzást elkerülendő, inkább a kártyát választva, az egész hajóbéli éjszakát elbeszélgettük, eliszogattuk, elkártyáztuk John kapitánnyal. Kíváncsi lennék, gyakran adódnak-e hozzám hasonlóan nyugös utasai és vajon hogyan tudja szegény kapitány az ilyesféle utasok okozta állandó éjszakázás fáradalmait elviselni.

A leszállás kalandmentesen sikerült. A kikötő óriási betonmezeje fölött apró rakéták röpködtek, mint szivárványszínű darazsak egy tál méz körül. A mező ezüstösen csillogott a magasán járó Nap fényében, ezüstjét csak az a humanoid csoport törte meg, mely lépteit egyenesen a *Kalandok Királynője* felé irányította. Legnagyobb meglepetésemre egy világossárga tógát viselő, zömök, háromlábú holdbéli lépett elém, és csápjait kifejezően lengetve néhány angol szóval köszöntött. Beszéde befejezéséhez nem lévén elegendő a szókincse, a mellette álló hórihorgas, Ahmed nevű, nevéhez illően bársonybarna bőrű földi tolmácsolta a kicsi holdbéli mondanivalóját, melyből kitűnt, hogy a Ticho Brahe-kráter (helyi nevén Zikmak) királya, öfényessége Zikzikmak

• Az Avana Egyesület által 2003-ban meghirdetett *Preyer Hugo* novellapályázat második helyezettje.

meghívja a földi vendég óriásokat hatalmas birodalmába, égisz palotájába és zöbörgényvadászatra. Mármost azt tudtam, hogy az *óriás*, bár a kis gömbölyű holdbéliekhez képest ténynek tűnik, mindamelllett a legválasztékosabb udvariasság kifejezője; a birodalom hatalmasságáról – a kráterről – volt fogalmam; az égisz palota háromszintes fűkunyhónak bizonyult, ami a helyi viszonyok között meglepő magasság; ám a zöbörgényvadászat gondolkodóba ejtett. A legnagyobb udvariassággal, körültekintő köntörfalazással próbáltam megértetni a picike holdbélivel, Zukmek kancellárral, hogy mi nem vadászni érkezünk, sőt, azt nem is helyeseljük, bármi is légyen az a zöbörgény. Nehezítette helyzetemet, hogy az ember nem tud igazán egy holdbéli szemébe nézni. Nem vagyunk hozzászokva a hosszú kocsányon ülő, ide-oda hajlongó szemekhez, valahol mindig lejjebb, a törzs tetején keressük a szemet. Ezt viszont a holdbéli úgy értelmezi, hogy az ember lesüti a szemét, tehát valószínűleg hazudik. A metakommunikáció eme nehézségei ellenére Zukmek kancellár megértette aggályaimat és megnyugtatóan, hogy ez csupán félreértés, ők nem ölnek, a tolmács rosszul fordított, amiért is három botütést fog kapni a talpára. Nos, megnyugtathatom a vértől irtózó olvasót, a vadászat valóban fényképezőgéppel és csapdákkal történt, a holdbéliek egyáltalán nem bántják az állatokat, miután vegetáriánusok, és a tolmács megkapta a jól megszolgált három botütést.

A zöbörgényről viszont az derült ki, hogy ez a holdbéli nyúl (*Lepus falsus selenicus*) helyi neve. Mondhatom, nagy örömmre szolgált, amikor Zikzikmak öfényessége, csápjait kecsesen mozgatva, a botütésektől sajgó talpát kínosan kapkodó tolmács segítségével biztosította expedíciónk minden tagját külön-külön, hogy a zöbörgény, hatalmas birodalma szent állata lévén, fényességes figyelme középpontjában áll. Bár öfényessége az emberi fajt szemmel láthatólag általában gyengeelméjűnek tartotta, ezért mondanivalóját mindannyiunknak, egyenként, két-háromszor megismételte, miközben csigaszemű hosszú kocsányukon közvetlenül az ember orra előtt lengedeztek, azért azt el kell ismerni, hogy fővárosának állatkertje irigylésre méltó gazdagsággal, precíz, nagyon gondos ápolással mutatja be és tudja tenyészteni a teljes holdbéli és a földi trópusi faunát.

Ami mármost a zöbörgényt illeti, az állatkerti példányt egy nagyobb halom helyi fűféle által megalapozott kegyes hangulatában találtuk, ezért aránylag nyugodtan, a kíváncsiságot lenézve, ám eltűrve hagyta magát minden oldaláról megszemlélni. Engem teljesen elbűvölt zebra csík, távolról ezüstösen fénylő, sűrű bundácskája, ami jó hőszigetelést nyújt számára a meglehetősen hosszú és hideg holdi éjszakákra is, amikor csak a teleföld kék fénye ad némi világosságot, a világűr központi fűtése pedig tudnivalóan gyalázatosan rossz. A holdbéli nyúl csupán annyiban hasonlít földi rokonára, hogy előszeretettel rácsálja a helyi füveket és bokrokat. Hosszú füle első ránézésre némileg rokonítja a két állatot, azután hamarosan rájövünk a „fül” rendeltetésére: a kocsány végén ott ülnek a helyi faunára oly jellemző csigaszemek. A három láb egy, a vizsgálódást semmibe vevő, falatozó állaton nem tűnik föl, viszont ha elfogy a széna és sürgősen utánpótlásról kell gondoskodni a másik sarokban függő szénarácsból, akkor a nyúl mozgását a helyi életformákra jellemzően stabilá, gördülékennyé, sajátosan gögössé teszi.

A zöbörgény gondozója egy miniszter. A miniszternek külön titulusa van, személyét maga öfényessége nevezi ki a legmagasabb helyi állatorvosi iskolákat végzett személyekből (földi hospitálás előnynek számít), érdekes módon csak a tudása alap-

ján, egyáltalán nem veszik számításba, ki volt a jelölt nagyapja és más rokona, továbbá van-e és milyen a pártállása. Működése és élte addig tart, ameddig a gondjára bízott zöbörgényé. Ha a szent állat kimúlik, gondozójával együtt temetik el. Ebből kifolyólag a zöbörgény életkörülményeit és igényeit már több száz éve nagyon gondosan földe-
rítették és ezt a tudást az éppen adott szent állat egyéniségére igazítva folyamatosan alkalmazzák. A nyúlügyi miniszter, Zenzanmek megállná a helyét az akadémián is, ami a zöbörgényről való tudását illeti. Engem viszont ritkán ért még hosszú életem során olyan megtiszteltetés, hogy egy miniszter személyesen mondja el nekem állattenyészési tapasztalatait, mivel az általam személyesen ismert miniszterek száma igen csekély, de a nem személyesen ismertek kedvenc állatainak köre sem terjed túl néhány cicán és ölebecskén...

Zenzanmek tehát elmondta a zöbörgény Szent Titkát, hangsúlyozott nagy kezdőbetűkkel ejtve ki eme fogalmat. A Szent Titok profán módon lerövidítve abban áll, hogy a zöbörgény megeszi az ezüst zend fűvet, a zöbörgény emésztésének végtermékét pedig (ami ilyen alapon szintén szent) egy helyi bogár-szerű lény tekinti remek táplálajnak csúszó-mászó gyermekei számára. Igen ám, de ezek a minden lépésnél, minden fűszálon, minden bokor levelén csúszó-mászó gyermekek ragyogó ezüstszínűek a zend fű fent vázolt módon elfogyasztott alapanyagától. A zikmakiak hite szerint a zirr bogár lárvái hozzák létre bolygójuk ezüst fényét. A zirr bogár lárvái más táplálékot is hajlandók fogyasztani, ám a nem megfelelő táplálkozástól színük megszürkül, egészen sötétté válik. Ilyen módon a zöbörgény emésztése alapozza meg a Hold ezüstjét. Fel-tettem a kérdést, hogy vajon a zend fű is hordoz-e Szent Titkot, mint az számomra az elbeszélésből logikusnak tűnt, ám Zenzanmek nyúlügyi miniszter a kérdésemről rettentően megsértődött. Bár eleinte nem voltam biztos benne, hogy csápjainak heves lengetése és szemének hideg pillantása milyen érzelmeket fejez ki, de az, hogy egyetlen további hang nélkül hátat fordított és faképnél hagyott, megsúgta nekem ezeket az érzelmeket. A talpát még mindig kapkodó Ahmed aztán megerősítette sejtéseimet. Sajnos, ő sem tudta megmondani, mivel sértettem vérig a derék tudós minisztert, és már éppen indultam volna valamilyen módon kiengesztelni vendéglátómat, amikor Zenzanmek magától visszatért. Nagyon komoly hangon felkért, hogy a továbbiakban a „Szent Titok” kifejezést se én, se társaim, se a tolmács ne vegyük a mocskos szánkra. Később a „mocskos” jelzöt visszavonta, a kérést nem.

Miután a vérig sértett minisztert egy üveg földi itallal, egy sor ígérettel és egy tábla csokoládéval sikerült kiengesztelnem, újra hajlandó volt a zöbörgényről felhalmozott hatalmas tudását velem is megosztani. A most elmondottak azonban, bár a nyúlügyi miniszter hangja újra egy barátságos macska dorombolására emlékeztetett, mégis pír kergettek az arcomba és fajtám nevében rettenetesen szégyelltem magam. Arról a mindennapi, a Földet már sikeresen tönkretévő, elítélendő szokásunkról van szó, hogy ahol az ember, pontosabban többnyire a fehér ember megjelenik, ott mindjárt utána jönnek a misszionáriusok és a kecskék. A misszionáriusok „csak” a helyi kultúrára vannak gyakran megsemmisítő hatással, a kecskék viszont megeszik a zend fűvet. A kecskék tulajdonképpen mindent megesznek, a kecskék kecses körmei nyomán terjed a Földön a sivatag, ami a jelek szerint a Holdon is terjedni kezdett.

A nyúlügyi miniszterrel folytatott hosszas beszélgetés teljesen kimerített, miközben beszélgetőtársamon nem tudtam felfedezni a fáradtság legcsekélyebb jelét sem. Amikor aztán rovott múltú tolmácsunk nagyot ásított, rá kellett jönnöm, hogy már

legalább 24 órája talpon vagyok. Elbúcsúztunk a miniszter úrtól, és miközben a fényes Nap és a nem kevésbé fényes csillagok alatt szállásunk felé baktattunk, Ahmed elmagyarázta, hogy a holdbéliek életritmusa miként tér el a miénktől. Egyszerűen náluk is az a rend, hogy ha süt a Nap, akkor nappal van, ha meg nem, akkor éjszaka, csak éppen önáluk két hétig tart egyik is, másik is. Ezért aztán a holdbéliek bizonyos fokig le is nézik a földieket, amiért olyan hamar elfáradnak, bizonyos fokig pedig csodálják, hogy éjszaka is talpon tudnak lenni, bár ennek az áldozatnak semmi értelmét nem látják.

Felébredésünk után, amit reggelnek nem nevezhetünk, hiszen a Nap jóformán nem is mozdult az égen, viszont minden csillag – az otthon megszokott cinkos kacsingatásokat mellőzve – változatlan fényességgel szikrázott, szóval a saját óráink szerinti reggelen elindultunk Zikzikmak őfényessége édig érő fűpalotájába, ahol már vártak ezüst tógába öltözött vadásztársaink. Ránk is hamarosan ezüst tógát húztak a saját ruháink fölé, mert a Hold fűtengerein az ezüst a legjobb rejtőszín. Zikzikmak udvari szabója tegnap óta dolgozott a számunkra készült vadászruhákon, és bizonyára nagyon örült, hogy az ember más ritmusban él, mint holdbéli vendéglátóink, mert a szegény szabó jó néhány botütéssel lett volna gazdagabb, ha mi nem alszunk annyit a vadászat előtt.

A vadászat jól indult, mert fényképezőgépekkel felszerelt kis csapatunk különösebb zötykölődés nélkül, jó hangulatban, gyorsan elérte a zöbörgény élőhelyét, a kráter nyugati szélét, ahol a közeli hegyek csipkés gerince éles késként vágta el a csillagos eget a mély árnyékok szabdalta földtől, azaz holdtól. Mindenütt az ezüst zend fű csomói csillogtak az erős napsütésben, sűrűn és gubancosan, mint a puli szőre, a többi, fehér, fekete, szürke növény háttérén. Az egész nagyon emlékeztetett egy fekete-fehér televízió szemlélt képre, éles, pontos kontúrokkal, mély árnyékokkal, a fehér, a fekete, az ezüst színek harsogásával és a szürke százféle árnyalatával. A szokatlan színösszeállítású, békés kép annyira elbájolt, hogy elfelejtettem a lábam alá nézni. Egy apró szikladarabon a lábam megcsúszott és egy krumpliszák kecsességével piruetteztem egyet, de a bonyolult mozdulatsor sem mentett meg a végső nagy puffanástól. Nagyobb baj csak azért nem történt, mert a lassított felvételre emlékeztető esés közben volt időm meggondolni, hogyan huppanjak le úgy, hogy se a becses felszerelésben, se tulajdon, még becsesebb személyemben kár ne essék. A mozdulat közben még azt is módomban volt megállapítani, hogy a zirr bogárnak rengeteg lárvája nyüzsög holdat érésem helyén, bár igaz, hogy röptömben nem lettem volna képes megkülönböztetni a zirr bogár lárváját bármely más bogár lárvájától, hacsak nincs lényeges szín- és méretbeli eltérés köztük. Tömegemhez képest szokatlanul puha landolásom helye tele volt hintve a legszabályszerűbb kecskebogyókkal és ettől a tényről még jobban megharagudtam az emberiségre általában, a Holdba utazott embertársaimra különösen, amiért az önfegyelem és a józan ész teljes mellőzésével tartják és hurcolják mindenüvé magukkal a derék golyószórókat.

Az aránylag biztató kezdet és a hosszas, megfigyelésekben egyébként gazdag várakozás nem hozott semmi kézzelfogható eredményt. Csapdáinkat a kellő gondossággal állítottuk fel, bár volt bennem némi kétely, hogy ahol ennyi jóízű zend fű terem, ott a nyúl nem feltétlenül fanyalodik a csapdába helyezett csábító falatokra. Az esetleges hálós vadászatot, mely az adott terület meghajtását jelentette volna, Zikzikmak őfényessége kereken megtiltotta. Véleménye szerint nem lehet az egész mezőség összes állatát halálra rémíteni csupán azért, hogy egyébként igen tisztelt vendégei, akik felé mélyen meghajolt e szavaknál, kedvüket tölthessék. A szavakból kicsengő gyanú-

sítást inkább nem akartam megérteni, különösen, mivel nyúlügyi miniszterünk hamarosan közölte, hogy ép érzékű zikmaki a Szent Nyulat nem hajlandó üldözni, ijesztgetni vagy neki bármi módon ártani, félvén a zöbörgényt és családját sújtó esetleges bosszújától. Ilyen módon a csapdákat az utolsó csavarig nekünk kellett összeállítani, még a közelünkbe sem jött egyetlen kíváncsi helybéli sem. Viszont őfényessége biztosított, hogy figyelni, fényképezni szabad és érdekes is lesz. Leshelyeinken elrendezkedve aztán valóban volt alkalmunk fotózni, volt alkalmunk gyönyörködni a holdbéli fauna számos képviselőjében, a kecses zaza antiloptól a fillérnyi, ám annál harsányabb békacsigáig, sőt, legnagyobb sajnálatomra néhány hófehér, kis fekete foltokkal díszített, egészen bájos kecske is rontotta az összképet, de nyúl sokáig nem jött a környékünkre sem. A várakozás ötödik órájában azonban felcsillant kicsike kísérőm szeme és csápjával balra bökkve suttopta:

– Zöbörgény!

Ezt az egy szót a büntetett előéletű tolmács nélkül is remekül megértettem és izgatottan figyeltem a fűben fel-feltűnő zebracsíkos bundácskát, vajon a megfelelő irányban folytatja-e útját. Legnagyobb öröömre a nyuszi tudta, hogy várjuk, egyenesen a csapda felé gördült, sőt, csigaszemében csillogást véltem felfedezni, ami a csapdában elhelyezett csemegének szólt volna. Azám! A tetthely előtt két lépéssel a zöbörgény megállt, elképedve a csapdára meredt, majd válogatott gorombaságokat szórva a mű megalkotójára, mérgesen csapkodva csápjával, hirtelen sebességet váltott, és egy földi hurrikán tempójával távozott. Jólétesültsége megdöbbenett. A reménytelenné vált leselkedést abbahagyva én is a művünkhöz ballagtam, megszemlélni, mi vette el a nyúl kedvét szerintem szépséges csapdánktól. Amit láttam, nem töltött el kellő lelkesedéssel. Igazán dicséretre méltó ügyességgel, az orrunk előtt, mégis teljesen észrevétlenül valamelyik kísérőnk egy jó nagy kupac kecskebogyót halmozott föl a csalétek fű legtetején. Megértem szegény zöbörgényt, hogy ettől a látványtól elment az étvágya és a kedve, sőt, bizonyos fokig a fejünkhöz vágott becsületsértése-

ket is megbocsátottam neki.

Ezek után nyilvánvaló volt, hogy hiába ülünk itt, legfeljebb fényképeink számát gyarapíthatjuk. Úgy látszik, a helyiek nagyon nem akarják, hogy a szent nyuszt fogásba ejtsük. Tehát hazatértünk, miközben azzal próbáltuk megbüntetni vadászatunk meghiúsítóját, a tett elkövetőjét, hogy egy szót sem szoltunk. Ha bízunk benne, hogy megszólal a bűnös lelkiismerete, hát állíthatom, hogy nagyon halkán szólalt meg; mi mindenesetre nem hallottuk. Kísérőink hang nélkül, mélyen magukba merültek, de csigaszemükből sütött, hogy örülnek a felsülésünknek. Magamban megbocsátottam nekik, hiszen saját világukat, szent nyulukat védtek; mégis roppant dühös voltam, amiért tőlem védik a zöbörgényt, nem a valódi veszélytől.

A holdbéli nappal folyamán még több kirándulást tettünk a közelebbi és távolabbi környékre, legalább hatórányi filmanyagot forgattunk, számos diát, térképet és rajzot készítettünk, de a zöbörgény még véletlenül sem jött soha a csapdánkba. Bármilyen gondosan építettük, bármeddig őriztük ezeket a műveinket, az arra tévedő, meglehetősen kevés számú zöbörgény minden alkalommal csalódását fejezte ki a csapda láttán, és bár nem mindegyik távozott olyan sebesen, mint az az első, mégis mindegyik fűtyült a csalétkeinkre. Amikor pedig ellenőriztük a nyúl finnyáságának okát, minden alkalommal találtunk a csapdában valami nagyon nem odaillőt. Ezeknek a holmiknak az odakerülésére egyszerűen nem volt magyarázat, de kíséretünk tagjainak összes csigaszeme minden alkalommal gyanúsán boldogan csillogott.

Esteledett. Ez a Holdon azt jelenti, hogy megnyúltak és megszüledtek a mélyfeketek árnyékok, ezzel megsokszorozva botladozásainkat a még megvilágított csikok között. Zikzikmak őfényessége az estére kitűzött indulásunk előtt még meghívott bennünket beszélgetni, elbúcsúzni, ő azonban egész idő alatt dolgozószobájában tartózkodott, minket udvaroncra bízva. Zukmek kancellárnak próbáltuk hát elmondani, milyen szerencsétlenek voltak zöbörgény-vadászataink. Minden ékesszólásomat latba vettem, hogy elmagyarázzam a kancellárnak, mennyire félttem a szent nyúl csekély számú populációját a kecskék által letarolt mezőkön rá leselkedő veszedelmektől. Elmagyaráztam, hogyan próbáljuk mi otthon megmenteni a változó környezetükkel szemben veszítésre álló fajokat, hogyan telepítjük őket vissza szülőhelyükre, mihelyst ez lehetségessé válik. Arról is beszéltem, hogyan nevelnénk a Földön a zöbörgényt, de szegény szent nyuszi jövőjét mégse látjuk biztosítottnak, ha a Holdon is ilyen nemtörődöm módon bánnak a természettel; ma betelepítik a kecskét, holnap valami növényt, azután az idegen lények kiszorítják az őshonosakat. Zukmek kancellár élénken bólogatott, vagy hát valami annak megfelelőt csinált, ama kérésemre azonban, hogy mindezt hadd mondjam el őfényességének is, nemmel válaszolt. Egyetlen udvaroncnak sem volt joga zavarni az uralkodót a dolgozószobában. Elkeserített expedíciónk eredménytelensége, ezért meglehetősen dérral-dúrral elbúcsúztam a kancellártól, aki bár nem tehetett semmiről, szememben most maga volt a megtestesült bürokrácia; akinek már-már azt is szemére hánytam, hogy miatta fog elpusztulni a Szent Zöbörgény. Az ostoba szavak szerencsére bennem maradtak, mivel hangos és nem túl udvarias búcsúszavaink közben hirtelen kitérült a dolgozószoba függönyajtaja és Zikmak fényességes apró uralkodója ilyen – angol! – szavakkal fordult hozzám:

– Óliás ú! Én hallani mindent jól. Én nem akalok, hogy zöbörgény menni bilodalomból kifelé. Te jó óliás. Én tiltom meg kecske, tiltom mindenfajta tietek jószág meg. Embel nem akalja, tiltom embel is meg! Szent Zöbörgény malad enyém bilo-

dalomban benne. Egész Zikmak fog vigyáz Szent Zöbörgény.

Ezzel megszűnt minden tárgyalási alap. Mélységesen megértettem a csöpp, ám tanulékony holdbéli kényúr érzéseit és legalább olyan mélységesen reméltem, hogy tilalmi meghozzák a szent állat számára a szükséges javulást életkörülményeiben. Ugyanakkor abban már nem voltam egészen biztos, hogy egy önkényúr intenzív védelme nem hoz-e védenca számára súlyos napokat, amidőn – tapasztalataink szerint – az önkényúr halálakor a népharag eltörli uralma összes emlékét. Bízom a Zenzanmek nyúlügyi miniszter által elmesélt, egészen mélyen az évszázadokban gyökerező totemisztikus hitben, a zöbörgény természetfölötti erejét továbbadó regék hatásában. Ezért elgondolkodva szürcsöltem a közben kezembe nyomott valódi földi itókát és – immáron az amúgy is eltűnt tolmács segítségével nélkül – valami ilyesmit mondtam az egyre álmosabb, nagyokat ásító fényességes úrnak:

– Igazad van, fényességes Zikzikmak! A Szent Zöbörgény itt, tinálatok van ott-hon. Itt a legjobb számára a hely, az éghajlat, a füvecske, az egész környezet. Ha lesz erőd és bölcsességed visszaállítani a természetes helyzetet, akkor nincs veszélyben a csigaszemű tapsifüles. És természetesen lesz erőd visszaállítani, hiszen nagy a hatalmad. Remélhetőleg meghallgatod majd mély tudású nyúlügyi minisztered tanácsait, hogy ideális legyen a hely és a helyzet a nyúl és a néped számára is. Igazad van, fényességes Zikzikmak! Tilts ki mindent, ami nem ide illő! Ne menjen tönkre a te birodalmad is, ne rontsátok úgy el az otthonotokat, mint mi ott, a Földön! Köszönöm a vendéglátást! Nyulat ugyan nem viszek, de viszem a reményt, hogy jó csápokban hagytam a sorsát. Viszem a sok szép emléket magammal és egy sor filmet is. Hát Isten veled, fényességes Zikzikmak! Vagy a Szent Zöbörgényt kell ilyenkor említeni?

Zikzikmak nem válaszolt. Elaludt. Lábujjhegyen távoztam. Az egész palota Csipkerózsika várát idézte, aludt az udvari nép, az ajtónállók, az inasok, mindenki, csak a megfegyvelmezett Ahmed osont – szintén lábujjhegyen – kifelé az egyik folyosóról. Elsuttogta, hogy a konyhában volt, de a szakács is elaludt. Megérdeklődtem, hogy a szakács előzőleg megpofozta-e a kuktát, de erre Ahmed nem tudott válaszolni, csak meglehetősen bambán bámult rám. Úgy látszik, más meséken nevelkedett.

A *Kalandok* megvénült *Királynője* szinte súlytalanul emelkedett a magasba. A betonmező már alig látszott a hegyek mérföldesre nyúlott árnyékában, csak vékony, szerény pászmákban süttött még a csipkés gerincek mögül a Nap karmájának maradványa. Ezúttal a színes darazsak sem röpködtek, nem volt irányító, John kapitány rutinból emelte fel hajóját. Mindhárman az ablakból néztük elmúlt kalandjaink elmaradó színterét, és bár ideszállított ketreceinket teljesen üresen vissza is cipelhettük, mégis jó hangulatban hajóztunk hazafelé: volt rá remény, hogy sikerül megmenteni a holdbéli nyulat.

